

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon šte. 552

LJUBLJANA, dne 7. februarja 1924.

Telefon šte. 552

ŠTEV. 17.

Pivovarska industrija v Sloveniji.

Pivovarne v Sloveniji kakor tudi v ostalih pokrajinah naše države so se po prevratu znatno povečale, tako da bi bile v stanju v vsaki meri zadostiti potrebam domačega konzuma. Kapaciteta štirih, v Sloveniji se nahajajočih pivovarn znaša nad 300.000 hl letno, dočim je produkcija že leta 1922 znašala samo 150.000 hl., od česar pa se je 100.000 hl konzumiralo v Sloveniji, 50.000 hl pa izven Slovenije. Razpošiljanje piva zelo ovira neugodna lega pivovarn, ker se jim že v prometu z odjemalci v Sloveniji tarife eno do dvakrat lomijo, s čemur se transport, ne glede na druge momente, že znatno podraži.

Vzrok nazadovanju produkcije je predvsem, da se nahajajo v državi ogromne zaloge vina z manjšo alkoholno vsebino, ki ima nizko ceno in ki se ne da izvažati in ki dela najobčutnejšo konkurenco pivu. Poleg tega škoduje konzumu piva relativno mnogo večja obdavčitev z državno trošarino, kakor pa pri vinu.

Državne trošarine se plačuje na pivo po hektoliterski stopinji pri nas 5 Din, torej pri 12° pivu znaša državna trošarina 60 para na 1 liter, medtem ko znaša državna trošarina na navadno vino v sodih, ki se ga največ konzumira, samo 35 para, na kvaliteta vina, ki se prodajajo v steklenicah in imajo do 15° alkohola, za 1/10 litra 50 para.

Najbolj pa je zadelo pivovarsko industrijo zadnje povišanje železniških tarif, ki je stopilo 15. novembra 1923 v veljavo in kjer so se tarife za pivo povišale za 100%, medtem ko je bilo vino istočasno deklasificirano na predvolno uvrstitev, to je za pošiljanje pod 5000 kg I. razred, pri vagonih z najmanj 5000 kg II. razr. in pri 10.000 kg A-razred.

Ta klasifikacija je veljala pred vojno tudi za pivo in sta bila meseca oktobra l. 1919 za pivo in za vino izpremenjeni klasifikaciji, tako da velja sedaj za pivo pod 5000 kg tarifni razred I., pri najmanj 5000 kg izjemna tarifa III./a in pri 10.000 kg pa izjemna tarifa III./b.

Za pivo veljavne tarife so bile s 15. septembrom povišane za 100%, medtem ko je bil razred A, ki velja za polnovagonske pošiljalne vina, povišan le za 30% in razred II., ki velja za polvagonske pošiljalne vina, pa za 50%. S temi tarifnimi odredbami se je situacija pivovarske industrije tako znatno poslabšala, da je pri sedanjih tarifah razpošiljanje piva na večje razdalje, ki so poprej spadale vedno pod okoliš naših pivovarn, nemogoče.

Konzum piva je v Sloveniji padel po navedbah pivovarn napram konzumu pred svetovno vojno za ca. 70% in to predvsem radi visoke konzumne cene piva. Naše pivovarne ne morejo svoje kapacitete v polni meri izrabiti, da bi mogle znižati produkcijsko režijo in s tem tudi cene piva, ker so se dosedaj vse surovine, ki so potrebne za produkcijo piva, in obratna sredstva le dražila, ker so zaposlene polno samo dobre 4 mesece na leto in ker mora poleg tega tudi pivo razen državne trošarine še nositi občinske trošarine, ki znašajo do 25 para na 1 liter.

Pivovarne v Sloveniji so imele v prvih letih po prevratu svoje odjemalce po celi Hrvaški, Bosni, Dal-

maciji, Bački in Baranji ter so pošiljale mnogo transportov, v kolikor so to dovoljevale prometne razmere, tudi v Srbijo.

Sedaj pa je postalo razpošiljanje piva v te oddaljene kraje popolnoma izključeno, ker znaša vozna, všteti stroške za vračanje prazne posode, 21 do 51% sedanjih cen piva. Tako je vsled tarifnega povišanja prodaja piva v širšem okrožju po naši državi postala nemogoča, ker mora vsaka pivovarna, ki razpošilja pivo na 150 km od pivovarne, delati v izgubo.

Z zmanjšanjem produkcije pa padajo tudi državni dohodki iz trošarine na pivo in ljubljanska pivovarna že sedaj poroča, da bo zmanjšanje produkcije v bodoči kampanji znašalo okrog 30.000 hl, kar predstavlja izgubo na državni trošarini 1.950.000 Din.

Iz gornjih navedb je razvidno, da je izguba, ki jo ima država, vsled zadnjih tarifnih odredb dvojna, in sicer 1. direktna izguba pri železniški tovornini, ker se pivo na večje razdalje ne more več razpošiljati, in 2. izguba na državni trošarini vsled zmanjšane obrata pivovarske industrije.

Iz gornjih statističnih podatkov sledi tudi, da je med državno trošarino na vino in državno trošarino na pivo veliko nesorazmerje, ker bi morala trošarina na pivo biti vsakakor v razmerju z normalnim odnošajem cen vina in piva, mnogo

manjša kot trošarina na vino, medtem pa je baš obratno.

Skratno porazno pa deluje na obrat pivovarske industrije dejstvo, da se je izvedla deklasifikacija vina na mirodobni nivo, medtem ko se je pivo, ki ima nižjo vrednost, razmeroma težje transportne pogoje, večji transportni riziko in stroške z vračanjem embalaže, pustilo, pri polnovagonskih tovorih še naprej v najvišjih blagovnih razredih. Že v začetnem stavku je sedaj razlika pri 100 kg na razdalje do 10 km 150 para, ker se plača za vino 240, za pivo pa 390 para tovornine. Pri 100 km znaša ta razlika že 740 para, ker se plača za vino 810 para, za pivo pa 1550 para. Pri 150 km znaša razlika 1020 para, in sicer se plača za vino 1110 para, za pivo pa 2130 para. Ta diferenca se stopnjuje v škodo piva, tako da znaša pri 300 km tovornina za pivo za ca. 100% več kot tovornina za vino.

V interesu izenačenja konkurenčnih pogojev pivovarstva in produkcije vina in v interesu državnih financ je zato, da se:

1. deklasificira pivo pri pošiljkah z najmanj 5000 kg za vagon in tovorni list z razreda III./a na II. razred;
2. Pri pošiljkah z najmanj 10.000 kg za vagon in tovorni list z razreda III./b na razred A in
3. da se revidira trošarina na pivo in se jo zniža vsaj na trošarino, ki velja sedaj za navadno vino; obenem naj se maksimira višina dopustnih avtonomnih naklad na pivo.

Woodrow Wilson.

Tudi ko je umrl Lenin, niso bila mnenja o njem in njegovem delu tako različna, kakor so ob smrti velikega Amerikanca Wilsona. Dočim nam ga slikajo nemški listi kot moža, ki je prinesel Nemčiji smrt, ki je z udeležbo Amerike na svetovni vojni podrl Nemčijo na tla, kakor da bi bila Nemčija sama brez krivde, ga dvigajo listi entente visoko v nebesa in ga zlasti manjši narodi proslavljajo kot velikega duha, kot prekora svetovnega miru in branitelja pravic majhnih in zatiranih. Objektivna zgodovina poznejših dni bo prav gotovo pritrdila drugi skupini. Ene stvari mu ne more nihče odrekati: Globokega čuta in umevanja za pravico, izvirajočega iz odkritosrčnega prepričanja. Najlepši izraz je dobil ta čut v znanih Wilsonovih štirinajstih točkah, v njegovem osebnem prizadevanju za dosego na vse strani zadovoljivega in pravičnega miru, in pa v Zvezi narodov, izrecno njegovem delu. Ni ta zveza še popolna in ni še taka, kakor bi si jo želeli vsi, a kdo bi mogel spričo tisoč in tisoč nasprotujočih si interesov našega časa ustvariti ideal? Tako velikansko delo zahteva žrtve, zahteva razumevanja, zahteva dozorevanja. In če ni prodril z bistvom štirinajstih točk in se morda kot nekdanji profesor-učenjak ni prav znašel v zmedenem labirintu diplomatskih intrig, je to pač tragika njegovega življenja. Tragika, ki nima izvora v slabosti, kakor mu očitajo njegovi nasprotniki, temveč v gnevu in studu ameriškega naroda nad spletkami in zavlačevanjem evropske diplomacije.

V njegovem boju za pravico se je z vso svojo avtoriteto lotil tudi stvaritve naše države in z njo vred jadranskega vprašanja; s takozva-

no Wilsonovo črto je ustvaril rešitev, ne idealno za Italijo in ne idealno za nas, a v tedanjih razmerah edino mogočo. Ta črta nam je dala Idrijo in Postojno, Snežnik in železnico na Reko. In kar je v zvezi s tem, seveda nepreračunljivo, ker še ni živelo. Državniška kratkovidnost je to črto izbrisala, Jugoslavija se mora Wilsona zmeraj z največjo hvaležnostjo spominjati.

Pritrdili bomo besedam češkega ministrskega predsednika Švehle, ki je v posmrtnici na Wilsona zaklical: »Sto let po znani Monroejevi doktrini »Amerika Amerikancem« je postavil Wilson novo višje načelo: Amerika človeštvu, Amerika pravic! Ni umrl samo velik sin Amerike, umrl je tudi velik sin človeštva in demokracije.«

Angleški ministrski predsednik Mac Donald je poslal ameriškemu narodu poročilo angleškega naroda: »Vem, da čuti vsa Anglija tisto pohrust, kakor jo čutim jaz. Wilson je imel lepe ideje o pameti in modrosti, da bi bil dal Evropi mir in varnost. Umrl je, preden je bilo njegovo delo dovršeno; a to delo ne bo zastoj in v bodočih letih bodo priznali narodi njega in vlogo, ki jo je igral. Plemenito sodbo bodo izrekli o njem, videli bodo v njem velikega voditelja sveta.«

Njegovo ime bo imelo vedno svetovnozgodovinski pomen.

Rojen je bil Wilson 28. decembra 1856 v unijski državi Virginia. Študirao je pravoznanstvo, zgodovino, državoznanstvo in nacionalno ekonomijo. Postal je odvetnik, nato je bil pa profesor na raznih univerzah.

Bil je velik učenjak in je objavil znamenite znanstvene razprave. Po letu 1902 se je posvečil politiki. Leta 1913 je postal predsednik Unije in leta 1917 zopet. Le redkokdaj je kdo v Ameriki dvakrat zapored predsednik. Za časa njegovega prvega predsedništva so izdali v Ameriki veliko važnih zakonov. Ta zakonodaja in velikopolezna ter praktična reforma bančnega sistema sta omogočila ogromno finančno udeležbo Amerike med svetovno vojno.

Leta 1917 je vsled hrme Nemčije stopila Amerika v svetovno vojno. Leta 1918 je bila vojska odločena in Wilson je prišel v Evropo. Leta 1919 je bil zopet v Evropi, da podpisuje mirovne pogodbe. Leta 1921 je zapustil politično areno, a je do zadnjih trenutkov politični razvoj pazno zasledoval. Lani je pričel pisati svoje spomine in prišel do tretjega zvezka.

Emisijske pristojbine delniških družb.

V smislu tarifne točke 10. taksnega zakona je plačevati od družbenih delnic ali akcij, če se glase na prinosnika, 4% nominalne vrednosti.

Če kaka delniška družba ni plačala takse, a bi morala svoječasno plačilo izvršiti, plača sedaj to takso v iznosu 4%, in sicer od osnovne in povišane glavnice. Vse delniške družbe, ki niso plačale takse od celokupne svoje glavnice, pa so bile po zakonu dolžne plačati, imajo do 12. febr. 1924. prijaviti svojo glavnico in plačati takso pri pristojnem davčnem uradu, sicer plačajo poleg redne takse še kazni v trikratnem znesku redne takse.

Če se položi ob plačilu na akcije višja vrsta od one, na katero se glasi nominalna vrednost akcije, se plača poleg takse na nominalno vrednost akcije še taksa tudi od razlike med nominalno vrednostjo akcije in dejansko vplačano vsoto, in sicer po odbitku dejanskih stroškov pri vpisu.

Za dejanske stroške se računajo znesek takse, ustrezni znesek dejanskih stroškov za izdelavo delnic in znesek pisarine, vse po delnici.

Naknadno je vplačati tudi do 12. febr. 1924 4% takso na vse presežke preko nominalne vrednosti, položene izza dne 1. januarja 1919 po odbitku posebne emisijske takse, če je obstojala poleg redne takse in po odbitku dejanskih stroškov.

Primer:

Delniška družba A se je ustanovila 1. januarja 1919 z delniško glavnico K 6.000.000.—, in sicer s 15.000 delnicami nominalne po kron 400.—. Od teh 15.000 delnic je bilo emitiranih 11.875 komadov à K 400.— in 3125 komadov à K 600.—.

Po prejšnjem pristojbinskem (avstrijskem) zakonu je bilo plačati emisijsko pristojbino od 11.875 komadov à K 400.— po lestvici III. à K 4 — 47.500 K in od 3125 komadov à K 8 — 25.000 K.

Vsled novega taksnega zakona doplačati ni taksa od 11.875 komadov, ker so bile delnice emitirane po nominalni vrednosti. Od 3125 komadov je pa doplačati taksa, ker so bile emitirane delnice po 600 K, torej za presežek po K 200.— za vsak komad. Ker se je pa svoječasno plačala pristojbina že od K 600.— za vsako delnico po K 8.—, tedaj je

plačati takso (4%) od presežka po (3125 × 200) . . . K 625.000
po odbitku dejanskih stroškov za izdelavo delnic, znesek pisarine in znesek pristojbine, vse po delnici. V danem primeru je znašala pristojbina K 4.—; dejanski stroški za izdelavo delnice naj bi znašali (to je samo primer) za delnico K 8.— in za pisarino K 2.—, skupaj tedaj K 14.— (3125 × 14) . . . K 43.750

ostane torej K 581.250

Od tega zneska je plačati 4% taksa v znesku po . . . K 23.250
Ker je pa znašala posebna emisijska pristojbina (3125 × 4), se ta znesek v smislu člena 40. točka 4. zadnji odstavka, odbije tako, da je plačati takso v znesku po . . . K 10.750

Drugi primer:

Delniška družba B je imela pri ustanovitvi leta 1922 delniške glavnice Din 4.500.000.— in je bila ta

glavnica razdeljena na 45.000 delnic à Din 100.—. Taksa je znašala po v letu 1922 obstoječih predpisih 6%. Tedaj je bilo plačati takso za celokupno glavnico Din 270.000.—, in sicer vsled tega, ker je bilo dejansko vplačanih za vsako delnico Din 100.—.

V letu 1923 se je pa zvišala delniška glavnica za Din 500.000.—, in sicer na ta način, da se izda 5000 delnic à nominale Din 100.—. Po končani subskripciji plačala se je taksa od povišane glavnice Din 500.000.— 6%, to je Din 30.000.—.

Ker se je pa dejanski plačalo za vsako delnico Din 150.—, tedaj je znašal presežek za vsako delnico Din 50.— ali skupaj . . . D 250.000
Od tega zneska je plačati 4% (po novem taksnem zakonu) po odbitku dejanskih stroškov.

Torej znesek prvoletne takse à Din 6, izdelava delnic à Din 3.— in pisarina Din 1.—, skupaj Din 10.— . . . D 50.000

ostane D 200.000

Taksa znaša torej Din 8060.—.

Štedenje pri drobtinah.

Poštne uprave izplačujejo telegrafskim nameščencem in sicer hugistom, kakor morzistom gotove nagrade — tantijeme — za izvršeno delo pri brzozajavnih aparatih in to po gotovih enotah odpravljenih oz. sprejetih besed. Avstrijska uprava je izplačevala po 5 vinarjev za 100 besed in je dober hugist tako zaslužil pri večjem prometu do 100 kron mesečno, morzist pa do 50 kron. Zaslužek na brzozajavni tantijemi je bil odvisen torej od tega, koliko je kdo delal na aparatu.

Tudi naša poštna uprava je tantijeme obdržala in izplačevala ter je v interesu kar večje pažnje dobrega telegrafskega in telefonskega prometa s 1. julijem 1920 raztegnila izplačevanje na nadzorno in dostavno osebje pri telegrafu in telefonu.

Te tantijeme se zaračunajo po »broju izvršenih operacij«, ali po »broju radnih časov« torej ali od predelanih besed ali pri telefonu od napravljenih zvez, oziroma po številu uradnih ur. Po ti novi odredbi je zaslužil hugist mesečno do 40 Din, morzist do 20 Din, nadzorni organi do 60 Din; torej proti predvojnemu razmerju le prav neznaten povisek — komaj 50% — ki je v primeru s predvojno valuto in plačo naravnost smešen, ker je pred vojno marsikak dober hugist prejel mesečno več na tantijemi, kakor na plači.

Toda, četudi so tantijeme le malenkost, vendar pripomorejo prav mnogo, da se brzozajavni in telefonski promet čim najbolj uspešno razvija, ker so nekako bodrilo za marljivo delo; kdor bode več napravil, več bode prejel nagrade. Pri živem prometu, kakor je ravno brzozajavni in telefonski, je prav mnogo odvisno od individualnega razpoloženja aparatajnega uslužbenca. Kolikokrat je kak vod (linija) slab ter za delo skoraj neraben, toda tantijema je bodrilo dajalcu in jemalcu, da se v istini žrtvujeta in z neumorno vstrajnostjo vendar premagata tehnične ovire, da telegram dospe na mesto. Dostikrat se mora ponoviti vsaka beseda po večkrat, ker jemalec ne dobi radi pokvare različnih znamenj. Ravno tako je pri telegrafskih zvezah, bodisi že v mestnem (lokalnem) ali pa medmestnem (interurbanskem) prometu. Poleg tehničnih pogreškov igrajo tu veliko vlogo posebno vremenski vplivi — deževno vreme — neurje — ter je dostikrat potrebna posebna spretnost in izredna potrpežljivost, da se dosežejo telefonske zveze.

Pripomniti je tudi treba, da zahteva brzozajavljanje s Hugesovim aparatom posebno dolgotrajno šolanje in pa vztrajno vežbanje. Igranje na aparatu samo na sebi se dozdeva sicer opazovalcu kaj enostavno — aparat na tipke — je pa v resnici vse kaj drugega delati na Hugesu ali pa na pisalnem stroju. Pri Hugesovem aparatu ima vsaka tipka svoj natančno

določeni čas, kedaj se jo pritisne in to da celemu delu gotov tempo, v katerem se grupirajo posamezne skupine črk in števk v popolnoma časovno določenem razmerju. To časovna razmerja pravilno in ekonomično izkoristiti je tista posebnost, ki muči vsakega začetnika, dokler se ji ne privadi. — Popolnoma na mestu je torej, da se nagradi delo pri Hugesu s posebno nagrado — v kar je ravno v nekaterih meri služila tantijema.

To mrvico priboljška, katero so uživali uslužbenci pri brzozajavu in telefonu, pa je poštno ministrstvo v oktobru pr. l. ukinilo »do nadaljnjega nadređenja«. S tem pa je usoda tantijem skoraj zapečaten. Vsaj vzpričo ogromne plače, ki jo vlada nudi svojim nameščencem, je to ukinitev prav lahko smatrati že tudi za definitivno, češ, vsaj so itak plačani za svoje delo.

Prav je, če se štedi in varčuje vseh povsod, a vprašanje pa je, ako je tudi tu štedenje na mestu. Odvzeti pa ubogemu, sestradanemu činovniku še tisto drobtinico kruha, ki mu je padla tako mimogrede v roko, kakor nagrada izvanrednega požrtvovanja in pridnosti, to presega pa res vse meje cinizma. Zakaj se pa ne štedi pri poslanskih dnevnicah in ministrskih plačah, zakaj se pa ne štedi pri vojni upravi z imenovanjem generalov? Zakaj se ne štedi pri raznih predvidenih monumentalnih zgradbah v naši stolici?

Zakaj je torej ministrstvo kar na mah ustavilo tantijeme. Menda ne zato, da doseže baš nasprotno, kar je prvotno nameravalo, torej radi zmanjšanja interesa za telegrafski in telefonski promet.

Telegrafski in telefonski promet pa je prevažna panoga pripomočkov za uspešno delovanje celotnega aparata pridobitnih krogov, zato je na mestu, da opozorimo s tem tudi te kroge na to novo ekonomično potezo poštne uprave, da se pravočasno prepreči popolno ukinjenje teh malenkostnih priboljškov za izvrševalce telegrafske in telefonske službe, ki v trimesečnem iznosu v celi državi ne dosežejo niti enodnevnega iznosa poslanskih dnevnic. Naj bode torej to resen opomin merodajnim krogom, da naj ne krati ljudem dohodkov, kateri so namenjeni v spodbudo tako važne službe, kakor je brzozajav in telefon, ker sicer znajo mali vzroki roditi velike posledice, katere bi zopet šle v ogromnem obsegu na rovaš ravno pridobitnih krogov.

Stranka skriva ob napačnem ocarinjenju po carinskem posredniku.

(Prilidila odločba stola sedmorice, oddelka B v Zagrebu.)

Po tarifni številki 235 splošne carinske tarife iznaša za tankaj navedene kemikalije uvozna maksimalna postavka 400 dinarjev, minimalna pa 150 dinarjev za 100 kg. Po pripombi k tej tarifni številki pa plačajo take kemikalije ob kontroli uporabe samo 5 dinarjev uvozne carine za 100 kg. Ob carinski deklaraciji je treba za carinjenje po tej pripombi predložiti poleg fakture, potrdila trgovske in obrtne zbornice (v Ljubljani) ter oddelka ministristva za trgovino in industrijo (v Ljubljani) o tem, da se tako blago ne proizvaja v naši državi, ter kemijske analize tudi še posebno potrdilo oz. dovoljenje od strani finančnega ministristva v Beogradu o kontroli uporabe. — Po točki II. 3 razglasa generalne direktije carin v Beogradu od 23. IX. 1920 C br. 61.802 (št. 367, Ur. l. št. 117-1920, str. 551), izdanega temeljem sklepa gospodarsko-finančnega komiteta ministrov z dne 22. IX. 1920 pod naslovom »odločbe«, so pa take kemikalije carine celo popolnoma oproščene, ako se uporabijo za industrijske svrhe. Vendar pa je v tem primeru carinske prostitve plačati po t. č. čl. 127 e časnega zakona o proračunu za leto 1920-1921 (št. 436, Ur. l. št. 136, 1920, str. 639) davek na poslovni promet v isti višini, kolikor bi iznašala, carina, po točki g pa po industrijskih in tvorniških podjetjih davek na poslovni promet v višini 1% prodajne cene njih proizvodov. Vendar je v pozvani točki g izročeno, da imajo taka podjetja pravico do povračila davka na poslovni promet, plačanega na carinarnicah za uvoženo surovino, ki služi za izdelovanje tvorniških in industrijskih proizvodov. To pravico je pa po členu 25. pravilnika o pobiranju davka na poslovni obrt po izpremenjenih določilih finančnega zakona za 1. 1920-1921 (št. 32, Ur. l. št. 11-1921, str. 75) uveljaviti v treh mesecih od dne, ko se je davek pobral.

Trgovsko sodišče.

(Konec.)

V svojih razlogih je višje dež. sodišče navajalo, da je tožnik po pričevanju njegovega uradnika bil ob enem z izročitvijo tovarnega lista od železnice obveščen, da blago še ni došlo v Maribor in da se je reklamiralo. Iz tega tožitelj ni mogel sklepati, da se blago že nahaja v območju tožene železnice in to tudi ne, čeprav je železnica od tožitelja ob enem sprejela tovarnino. Tožnik je s prejemom tovarnega lista pač postal neposredno opravičen iz tovarne pogodbe in sicer opravičen tudi vloževati škodo, toda s tem še ni rešeno vprašanje, katere izmed udeleženi železnice jamči za izgubo blaga. Tožnik je postal opravičen vloževati škodo od enega izmed v poštev prihajajočih prevoznikov. V smislu § 100, odst. 1 ž. o. p., je to v prvi vrsti železnica, ki je blago v prevoz prevzela, to je avstrijska državna železnica. Napram južni železnici sme tožitelj svoje odškodninske zahtevke uveljavljati v smislu § 100., odst. 2 in 3, le v slučaju, če je ta železnica blago in tovarni list prevzela in s tem vstopila v prevozno pogodbo. Oba pogoja — prevzem blaga in prevzem tovarnega lista — mora dokazati tožnik. Napačno je mnenje prve sodbe, da ustanavlja dejstvo, da je tožena železnica izročila tožniku vozni list proti plačilu tovarnine, domnevo, da je tožena železnica prejela tudi blago, in sicer tako domnevo, ki bi prevladala dokazno breme od tožnika na toženko. Tak učinek imajo le domneve, ki jim daje zakon tak pomen (§ 270 c. p. z.). Za predmetni slučaj pa ne obstoji taka zakonita domneva, vsled česar bi imel tožnik dokazati nadaljnji pogoj za pasivno legitimacijo tožene južne železnice, namreč da je ta prevzela tudi blago. Tega dokaza pa tožitelj ni niti poskusil. Tožnikovi reviziji proti raz-

Tako predpisi začetkom l. 1921. — Ne more biti dvoma, da mora predpise poznati in se po njih ravnati ob izvrševanju svojih poslov carinski posrednik. Ali jih pa mora poznati in jih posebej še in sicer z dejanji upoštevati tudi stranka, ako in dasi je izročila ocarinjenje carinskemu posredniku?

V nasprotju s pravnim in prizivnim sodiščem je naše revizijsko sodišče to vprašanje potrdilo. Stvar je bila nastopna:

Tožnica ima na Spodnjem Štajerskem tovarno za usnje ter je v februarju 1921 dospelo nanjo iz Nemčije v Maribor nekaj purgatola za strojenje koz. Toženka je v trgovinski register vpisana skladiščna in odpremna tvrdka, ki se obrtoma bavi tudi s carinskim posredništvom. Naznanila je tožnici brzozjavno in pismeno, da je to pošiljko prejela od železnice v zacarinjenje, in jo je prosila, da ji doloži fakture ter potrdilo trgovsko-obrtno zbornice in oddelka ministristva za trgovino in industrijo v Ljubljani, da more provesti carinsko postopanje. Toženka ji je takoj vposlala te listine in kemijsko analizo s prošnjo, da naj na njih podlagi čimprej doseže carine prosti odpravek blaga. Čez par dni je toženka potrdila prejem z dostavkom, da je že prijavila pošiljatev v zacarinjenje. Ocarinila pa je blago po tarifni številki 235 s minimalno postavko po 150 dinarjev za 100 kg, ter je toženka plačala carine 72.948 K.

Sedaj pa zahteva toženka s tožbo od toženke, da ji povrne razliko med pravilno in preveč plačano carino v znesku 70.428 K, navajajoč, da je bil položaj tak, da je bilo carino plačati samo po postavki po 5 dinarjev za 100 kg v smislu pripombe k tarifni številki 235, da je torej morala toženka ocariniti blago po tej pripombi, kar je pa opustila, a ji s to nemarnostjo povzročila vloževano škodo na preveč plačani carini. (Konec sledi.)

sodbi II. instance Stol sedmorice v Zagrebu ni ugodil. Tudi ta je ugotavljal v razlogih, da v zakonu ni določbe, ki bi na prevzem tovarnega lista vezala domnevo za prevzem blaga. Prilidih je tedaj prizivni razsodbi, da tožena železnica za izloževano škodo ne jamči.

Tudi ni pritril reviziji, trdeči, da je toženka, ki je od predidote železnice prevzela tovarni list in si od tožnika dala izplačati tovarnino, s tem vstopila v prevozno pogodbo in priznala svojo jamstveno obveznost. Po § 100., odst. 2. ž. o. p., in čl. 401 trg. zak. brez prevzema blaga tožena železnica namreč ni vstopila v prevozno pogodbo. S tem, da je tožena železnica od predidote železnice prevzela tovarni list, ga izročila tožniku in od njega sprejela tovarnino, se je pač formalno opravičevala, da prevzame blago, čim bi dospelo, oziroma da škodo reklamira, ni pa iz tega sklepati, da je brez potrebe in sebi v kvar prevzela nase obveznosti iz prevozne pogodbe. Toženkina navedba, da je od tožnika sprejela plačilo tovarnine v pričakovanju, da pošiljka naknadno prispe na njeno progo, ni nelogična, zlasti ko je ugotovljeno, da je toženka pri tem obvestila tožnika, da blago še ni tu in da se mora še reklamirati. Čim pa je razlaga toženkinega postopanja možna tudi v tem smislu, ne obstoje pogoji, ki bi po § 863 o. dr. z. in čl. 278 trg. z. mogli opravičiti sklep, da se je tožena železnica s svojim postopanjem molče obvezala za predmetno blago.

Dopisi.

Za spremembo voznega reda na progi Ljubljana — Rakek. Z Rakeka nam pišejo: Že približno pred tremi meseci so notranjski trgovci podvzeli korake na vseh merodajnih mestih za to, da se izboljša na progi Ljubljana — Rakek in obratno zveza osebnih vlakov, ki že več let ne odgovarja potrebam potujočega.

V prvi vrsti trgovskega občinstva. V tej zadevi je bilo objavljeno že več član-
kov ter javnih prošelj na pristojna me-
sta, tako v »Trgovskem listu«, kakor
tudi v drugih ljubljanskih dnevnikih in
pričakovati je bilo, da bo železniška
uprava temu nedostalku odpomogla.
Tudi naša Trgovska in obrtniška zbor-
nica je, kakor smo čuli, uvidevajoč
upravičeno potrebo spremembe vozne-
ga reda, pokrenila akcijo, da se želji
našega trgovstva ugodijo. Žal pa mora-
mo ugotavljati, da ni niti prej obratno
ravnanje, niti sedaj državna uprava
južne železnice pokazala dobre volje,
da bi upravičeni želji prizadele krogov
ugodila. Ne samo, da imajo interesi
zbog te nerodne zveze nepotrebne
stroške, temveč izgubijo s tem tudi
uprav po nepotrebnem obilo dragoce-
nega časa. Proga Maribor—Rakek se
bo v prihodnje smatrala za stransko, kar
se je žalibog baje sklenilo v ponedeljek
na predkonferenci za nov vozni red
(Slov. Narod 6. februarja 1924). Ta vest
je vzbudila v notranjskih trgovskih,
kakor tudi v vseh drugih krogih največje
ogorčenje. Ali misli državna uprava res
leko zanemarjati ta kos proge, ki tvori
glavno arterijo našega gospodarskega
življenja? Z malo spremembo voznega
reda bo državna uprava ustregla žel-
jam vseh gospodarskih krogov, zato
smo prepričani, da ne bo ta glas zama-
n in da spremeni dnevni vozni red tako,
kakor se ji je že ponovno predla-
galo in sicer, da bo vozil vlak iz Ljub-
ljane na Rakek okoli devete ure do-
poldne ter odhajal od tam v Ljubljano
okoli 6. ure popoldne. Čas bi bil, da bi
se železniška uprava ozirala tudi na
želje trgovstva in mu ustregla vsaj tam,
kjer to lahko napravi!

Iz Logatec. Prejeli smo: Razmere pri
našem glavarstvu nas silijo, da se tudi
mi oglasimo ter z lučjo posvetimo v
skrivne kote. Kakor znano, so urad-
ne ure pri glavarstvu od 8. do 12. ure
oziroma do pol 11. ure in popoldne od
od 1. do 3. ure. Teh uradnih ur se pač
poslužujejo razni referenti, nekateri
se jih pa tudi ne poslužujejo. Tako se
dogaja čisto, da pride eden ali drugi
tudi ob pol 9. in morda tudi malo
kasneje. Morda je kateri zadržan vsled
visoke politike? Gotova stvar pa je, da
je pri nekaterih referentih polna miza
nerešenih aktov, toda po večini ne vsled
obilice dela, ampak vsled tega, ker se
ne dela, kakor bi se moralo. Posebno
poglavje tvorijo gotovo obrtne zadeve,
a tudi stanovanjske niso izvete. Stran-
ke prihajajo po petkrat ali tudi večkrat
in še ne dobe zahtevanega. Tudi stano-
vanjski svet ni nič kaj zadovoljen, ker
pride po mnogih ovinkih komaj do svo-
jih dijet. Uradna soba, kjer se nahajajo
ženske uradnice, je posebno kadar g.
glavarja ni doma, posvečena ob gotovih
časih prosti zabavi. Čudo ni potem, da
se čujejo vedno pritožbe in zabavljanje.
Priznamo, da je g. glavar zmožen pred-
stojnik, toda priznamo istotako, da je
premalo energičen, to se prav dobro vi-
di na postopanju podrejenih uradnikov,
od katerih nekateri so bili že večkrat
pred sodiščem. Želja vseh prizadetih
faktorjev je, da se tu napravi enkrat
red in da se bo vrnilo zadovoljstvo med
prebivalce okraja, kateri so že imeli
večkrat priliko se seznaniti z razmera-
mi pri glavarstvu. Gospoda glavarja
pa pozivamo, da energično zagradi, in
je lahko uverjen, da bo kmalu red.

Trgovina.

Uvozna dovoljenja za moko se na
Češkoslovaškem v bodoče ne bodo več
podajala. Izdajala se bodo nadalje
s trimesečno veljavnostjo. Pristojbine
za uvozna dovoljenja za moko se v bo-
doče v primeru, da se dovoljenja ne iz-
rabijo, ne bodo več povračevala.

Razsodišče pri Trgovski zbornici v
Gorici. Ker je delo na sodnih in gori-
škem okrožju zbog redukcij in odprave
slovenskega jezika popolnoma zastalo,
so se trgovski krogi v Gorici odločili
za samopomoč. Na posebni konferenci
so sklenili, da se pri odložitvi Trgovski
in obrtniški zbornici ustanovi trgovsko
razsodišče, ki bo v smislu določb za-
kona razsojalo v trgovskih zadevah,
ako se obe stranki podvžeta pristoj-
nosti razsodišča.

Mednarodni sejem v Bruslju. V Bru-
sliju se bo vršil od 1. do 16. aprila 5.

trgovski oficijelni in mednarodni sejem.
Pogoje za razstavljalce in podrobnejše
podatke o sejmu je dobiti v pisarni
trgovske in obrtniške zbornice v Ljub-
ljani med uradnimi urami.

Zunanja trgovina Egipta. Tekom leta
1923. se je uvozilo v Egipt blaga za
45.276.941 eg. lir, napram 43.333.938 v
letu 1922. Izvozilo se je v letu 1923. za
58.387.327, napram 48.716.418 v letu
1922., tako da se je aktivum v letu 1922.
v iznosu 5.382.480, v letu 1923. več ne-
go podvojil in dosegel 13.110.386.

Konkurzi v Zedinjenih državah. Te-
kom leta 1923. je bilo v Zedinjenih dr-
žavah 18.720 konkurzov, napram 23.676
v prejšnjem letu in 19.652 v letu 1921.,
8.881 v letu 1920., 6.451 v letu 1919. Pa-
sivi so znašali 503.532.000 dolarjev v
letu 1923., 623.896.251 v letu 1922., 627
milijonov 401.883 v letu 1921., 295.121.805
v letu 1920. in 113.291.237 dolarjev v
letu 1919.

Denarstvo.

Obtok bankovcev na Češkoslovaškem.
Do konca januarja 1924 se je obtok
bankovcev na Češkoslovaškem dvignil
na 8810 milijonov. Iz za zadnjih 7 dni
meseca januarja se je torej povečal za
468,6 milijonov Kč.

Padec poljske marke. Pred poslop-
jem državne posojilnice v Varšavi je
prišlo te dni do burnih prizorov. Več
sto ljudi se je ves dan gnetlo okoli po-
slopa ter skušalo zamenjati svoje luj-
valute. Spekulant so izkoristili to pri-
liko ter kupovali dolarje po 6 milijonov,
ako ravno presega uradni kurz še ved-
no 9 milijonov. Za prihodnje dni se pri-
čakuje še nadaljnje znižanje lujih te-
čajev.

Davki.

Imenovanje v cenilno komisijo za
okraj Slovenjgradec. Delegat ministra
financ g. dr. K. Šavnik nam je priobčil,
da je imenoval v cenilno komisijo za ce-
nilno okraj Slovenjgradec za člana: Vin-
ka Jamnika, posestnika, trgovca z lesom
in posestnika umetnega mlina na Oti-
škem vrhu in Antona Velenčaka, po-
sestnika, gostilničarja in trgovca v Ve-
lenju, za namestnika članov pa Emeri-
ka Mravljaka, posestnika in gostilničar-
ja v Vuzevici in Josipa Berločnika, po-
sestnika in gostilničarja v Šoštanju.

Potrdilo o plačnem davku pri nabavi
deviz. Generalni inšpektorat ministrstva
financ je opazil, da posamezni denarni
zavodi pri prodaji deviz kljub jasnemu
določilu čl. 11. pravilnika o prometu z
devizami in valutami ne zahtevajo od
svojih komitentov potrdila o plačnem
davku. Iz tega razloga je inšpektorat
opozoril vse denarne zavode, da so dol-
žni pri prodaji deviz zahtevati od
svojih komitentov potrdilo, da so pla-
čali vse direktne davke z vsemi pribitki
in davek na poslovni promet za prejšnje
leto in za preteklo polletje.

Znižanje davkov v Ameriki. V Ame-
riki se na vladni predlog davki od do-
hodkov izpod 20.000 dolarjev izdatno
znižajo.

Promet.

Nov vozni red na železnicah. V di-
rekciji državnih železnic v Beogradu se
je osnovala posebna komisija, ki ima
nalogo, da izdela nov vozni red, ki stopi
v veljavo 1. junija t. l. S tem voznim re-
dom se izpremeni dosedanj vozni red
na jugoslovanskih progah.

**Sprememba relacije pri plačanju po-
štinine za pakete v inozemstvo.** Ministr-
stvo pošl in brzojava je spremenilo re-
lacijo franka v primeru z dinarjem pri
plačanju taks za pakete, koji se pošil-
ljajo iz naše kraljevine v inozemstvo.
Za en zlati frank se bo plačalo pri pre-
daji paketa 15 dinarjev.

Ogrske tarife za Trst in Reko. Ogrska
vlada je znižala prevoznico tarifo za bla-
go, ki se prevaža proti Trstu in Reki, za
35%. S tem si hoče Ogrska predvsem
ustvariti za svoje izdelke sladkorja in
železne industrije pogoje za uspešno
konkurenco na Balkanu.

Razno.

Revizija koncesij, izdanih iz za dne
31. marca 1921. Po časopisnih poročilih
namerava ministrstvo trgovine in indu-
strije vse koncesije, izdane od dne 31.
marca 1921. dalje revidirati, ker so v
tej dobi tuji državljani ustanovili v naši
državi veliko podjetij, za katera si niso
pridobili potrebne koncesije.

Nemške reparacije Jugoslaviji. V no-
vembru l. 1923 je Nemčija dobavila na-
ši državi na račun reparacij za 4 mili-
jone 604.320.07 zlatih mark blaga. S
tem je dosegla vrednost nemških repa-
racijskih dobav vsoto 250.694.703.99 zla-
tih mark.

Angleško priznanje sovjetov. Prizna-
nje sovjetske Rusije je vzbudilo v an-
gleških političnih krogih pravo senzacijo.
Macdonaldova vlada je storila ta ko-
rak v popolni zavesti, da gre za intere-
se angleškega naroda in da bo to prva
lastavka, ki naj označi zboljšanje se-
danjih razmer ter konsolidacijo v med-
narodni politiki. Niso pa vsi tega mne-
nja in Macdonald bo imel še mnogo po-
sila, predno se bodo osobito višji krogi
sprijaznili s to mislijo. Tekom prihod-
njega tedna pričakujejo v Londonu ru-
sko komisijo, ki bo stopila v stike z
vlado in finacniki. Gre za dobavo večje
količine industrijskih izdelkov, ki jo
hoče sovjetska vlada izposlovati po mož-
nosti takoj. Angleška dobi za to važne
trgovsko-politične koncesije v Rusiji.

Ruska finančna politika. Dne 4. t. m.
se je vršila zaljučena seja drugega sploš-
nega zborovanja sovjetov Zveze ruskih
sovjetskih in socijalističnih republik.
Poročevalec komisarijata za finance
Vladimirov je izjavil, da bo nova fi-
nančna reforma stopila v veljavo še te-
kom februarja ali prve dni marca. Z
ozirom na trgovsko bilanco Zveze je
Vladimirov opozoril ne samo na ravno-
vesje med izvozom in uvozom, ampak
tudi na naraščanje državnih kapitalov.
Državni proračun za leto 1922-23 je pri-
šel do 1 milijarde in 400 milijonov rub-
ljev v zlatu in za leto 1923-24 je predvi-
dena milijarda in 750 milijonov rubljev
v zlatu. Tekom razprave je Laring pov-
daril potrebo zvišanja davka na dohodke.
Boganov se je izrekel za popolnejše
izenačenje v davkih med mestom in
deželo. Nato je bila enoglasno sprejeta
spomenica, kjer se odobravajo finančni
ukrepi vlade; kongres je tudi pozval
vlado, da naj izvrši čimprej delo za fi-
nančno preuredbo. Nato se je po poro-
čilu Tsuruya govorilo o razvoju polje-
delskega združništva v svrhu olajšave
kreditov kmetom ter se je sklenilo
ustanoviti osrednjo poljedelsko banko z
ustanovnim kapitalom 30 milijonov rub-
ljev v zlatu.

Produkcija lanenega semena v Jugo-
slaviji. Lanskega leta se je produciralo
2000 ton lanenega semena za laneno
olje. Ta produkcija ne zadostuje za do-
mačo potrebo. Za produkcijo lanenega
olja so v celi državi širi tovarne, izmed
katerih je največja v Bečkereku. Njena
kapaciteta znaša 10.000 ton letno.

Britanski industrijski sejm. Britan-
ski industrijski sejm se bo vršil od 28.
aprila do 9. maja t. l. v Londonu, od 12.
do 23. maja t. l. pa v Birminghamu.
Prospekt je interesantom v pisarni tr-
govske in obrtniške zbornice v Ljubljani
med uradnimi urami na vpogled.

Stroški preživljanja v Avstriji. — Za
preživljanje, za katero se je porabljalo
v prvi polovici leta 1914. v Avstriji le
82 K 33 vin. mesečno, se je rabilo janu-
arja leta 1921. že 3859 K, januarja leta
1922: 38.174 K, januarja leta 1923:
769.193 K in januarja letošnjega leta:
1.071.890 K.

Nov doseljeniški zakon Združenih
ameriških držav. — Izseljeniški komi-
sarijat razglša: Najnovejša osnova
vseljeniškega zakona Združenih ameri-
ških držav, ki stopi brskone dne 1. ju-
lija t. l. v veljavo, razlikuje baje tri ka-
tegorije doseljenikov, in sicer: 1. Do-
seljenike, ki ne spadajo na kvoto. To
so najbližji sorodniki ameriških držav-
ljanov: mož, žena, oče, mati in neporo-
čen mladoleten otrok. 2. Doseljenike, ki
bodo obremenjali rodbinsko kvoto;
senkaj spadajo mož, žena in neporočen
mladoleten otrok izseljenika, ki je za-
konito puščen v Združenih ameriških
državah in tam nastanjen najmanj dve
leti ter ima vsaj eno leto že prvi držav-
ljanski papir. 3. Dosehenike, ki bodo
obremenjali občo kvoto; v to kategorijo
se uvrste ostali doseljeniki. Za izračun
se vzame 2% števila onih izseljenikov
izvestne države, ki so bili leta 1910 v
Združenih ameriških državah, za drugo
in tretjo kategorijo rodbinsko in občo
kvoto) pa 200 števil več. S teritorija
naše kraljevine je bilo po ameriškem
računu 1910. leta 42.550 doseljenikov;

zako bo znašala naša kvota 851 in 200.
Rodbinska kvota naše kraljevine bi
znašala torej 1051, istotoliko pa tudi
obča kvota, skupaj 2102 številki ali
oseb, ki se bodo smele v fiskalnem
letu 1924/1925 v breme omenjenih dveh
kvot izseliti v Združene ameriške dr-
žave. Po novem zakonu bo naša kvota
za tretjino manjša od dosedanje kvote,
ki je znašala 6426 števil. Izseljeniški
komisarijat zasleduje ta novi zakon ter
poda, čim stopi v veljavo, javnosti po-
drobna navodila.

Književnost.

Nova revija. Z novim letom je za-
čela izhajati pod imenom »Bankarstvo«
nova revija, ki se označuje sama za ju-
goslavensko privredno revijo. V svojem
oklicu si je postavila za splošno vodilo:
Interesi poedince morajo biti podrejeni
interesom skupnosti, a interesi domo-
vine morajo biti nad vsem in vsakomur.
»Bankarstvo« razpravlja o vseh aktual-
nih gospodarskih pojavih, posebno pa o
problemu kapitalizma, bankarstva, de-
narja, državnih financ. Podjetje izjav-
lja, da je izven vsake politične organiza-
cije. Doslej sta izšla že dva zvezka za
januar in februar z jako zanimivo in
aktualno vsebino. Uredniki so: Ljubo-
mir St. Kosier (Zagreb), N. Stanarevič
(Beograd), dr. G. Gregorin (Ljubljana),
dr. K. Bego (Split), inž. K. Čutorković
(Osijek) in dr. S. Deželić (Zagreb). Re-
vija prinaša tudi slike. Naročnina zna-
ša 150 Din in prejemajo naročniki po-
sebne izdaje brezplačno. Revija izhaja
mesečno. Glavna redakcija in admini-
stracija: »Bankarstvo«, Zagreb, Marov-
ska ulica 30, I. nadst.

Ceo Beograd-Prestonica. Pod tem
naslovom je izšel nov adresar mesta
Beograda. Adresar se naroča pri: Ured-
niku adresarja obaveštajne knjige »Ceo
Beograd-Prestonica« v Beogradu in
knjiga stane 80 Din.

Tržna poročila.

Novosadska blagovna borza 3. febru-
arja. Na produktni borzi notirajo: Pše-
nica baška, 2%, 7 vag., 342.50; ječmen
baški 65-66 kg, 2 vag., 290—300, 64-65
kilogramov, 1 vag., 290; koroza, bela, 1
vag., 307.50. okrogla 1½ vag., 255, stara,
1 vag., 260, dupl. kasa 5 vag., 262.50 do
267.50, sremska 1 vag., 240, sremska,
dupl. kasa 5 vag., 255—265, banatska,
Smederovo, dupl. kasa, 5 vag., 262.50;
fižol, beli baški, 1 vag., 685; moka
»Oss«, 1 vag., 545, št. »2«, 1 vag., 450,
»5«, 1 vag., 425, »6«, 1 vag., 325, »6½«,
1 vag., 305, otrobi, baški, srednji, 1 vag.,
200; v jutinih vrečah 1 vag., 172.50.

Tržne cene v Mariboru, dne 1. febru-
arja 1924. Kilogram govejega mesa I.
25—27, II. 22—24, III. 19—20 Din; je-
zik, sveži kg 24; vampov 7—10; pljuč 9;
gobec 10; možgani 20; parkljev 6; vime
10; loja 20 Din. Teletina: kg teletine I.
26—30; II. 24—25; jeter 24; pljuč 15. —
Svinjina: kg pražičjega mesa 30—40, sa-
la 38—40, črevne masti 32, pljuč 18,
jeter 20, ledvic 25—30, glave 20—25, no-
ge 14, slanina 35—39, papricirane 43
do 44, prekajene 41, masti 40, prekaje-
nega mesa 40—50, šunke 56—58, pre-
kajenih nog 25, jezika 48, glave 32.
Drobnica: kg koštrunovega mesa 17.50
do 20. Klobase: kg krakovskih klobas
52.50, brunšviških 27, pariških 32, po-
sebnih 32, saladad 32, hrenovk 35—36,
kranjskih 52, mesenega sira 32, pritis-
njenih klobas 32. Konjsko meso: kilo-
gram konjskega mesa I. 12—15, II. 8 do
10. Kože: komad konjske kože 150—200,
kg goveje kože 17.50—22.50, telečje ko-
že 30, svinjske kože 11.50, kg gornjega
usnja 120, podplatov 80—125. Perutnina:
piščanec, majhen 31, večji 40, kokoš 50
do 62.50, raca 75, gos 100—112.50, pu-
ran 125—150, zajec domač, majhen 10,
večji 45. Divjačina: zajec 60—80, kilo-
gram srne 15—20. Ribe: kg krapov 35,
belic 30, ščuk 30. Mleko, maslo, sir, jaj-
ca: liter mleka 3.50—4, smetane 15—18,
kg surovega masla 50—60, polemental-
skega sira 65, trapistnega 30, grojskega
45, parmazana 150, kos sirčka 6—10,
eno jajce 2—2.50. Pijača: liter novega
vina 8—11, starega 12—15, pive 6.50,
stekl. pive 3.25, liter žganja 30. Kruh:
kg belega kruha 7, črnega 6, žemlja 50
para. Sadje: kg jabolk II. 6, III. 6, po-
sušenih sliv 7—8, hrušek II. 6—8, ena
limona 0.50—1.50, kg oranž 1—3, roži-
čev 13, fig 16, dateljnov 30, mandeljnov

45, orehov 8.50, luščenih orehov 30 Din. Špecerijsko blago: kg kave I. 65, II. 40—55, pražene I. 48—70, soli 3.50, popra čelaga 35, zmlatega 40—45, kg paprike 80—100, testenin 13, sladkorja 23.50, v kristalu 21, v kockah 23, kvasa 32.50, škroba pšen. 20, riževga 30, riža 7—12, liter kisa navadnega 2, vinskega 3, olja namiznega 30, bučnega 37—40, špirita denat. 15—16, kos mila 18 Din. Žito: kg pšenice 3.50, rži 3, ječmena 3, ovsu 3, koruze 3.50, prosa 4, ajde 3, fižola navadnega 5—7, leče 14 Din. Mlevski izdelki: kg pšenične moke št. 0 6.50, 2 6, 4 5.75, 6 5, 7 4.25, kg prosene kaše 7.50, ješprena 6.25, otrobov 2, koruzne moke 4, koruznega zdroba 5—6, pšeničnega 7, kg ajdove moke št. 1 7—8, kaše 7, ržene kave 10, cikorijska 25. Krma: 1 q sladkega sena 100—150, ovsene slame 65—75 Din. Kurivo: 1 m³ trdih drv 200, mehkih 175, 1 q premoga, trboveljskega 42—45, velenjskega 27—30, kg oglja 1.50—2, koksa 1—2, liter petroleja 7, bencina 17, kg karbida 6.50, sveč 15 Din. Zelenjave: kg endivije 1—1.25, zelja poznega 0.75—2.75, kom. karfijole 6.25—12.50, šopek peteršilja 25 p, zelenja 25 p, kg čebule 2.50—3 Din, česna 10 Din, kom. pora 25 p, korenja vrtnega 25 p, šopek zelenjave za juho 25 p, kom. rudeče pese 50 p, repe 25—50 p, kg kolerabe podzemljice 50 p, krompirja, poznega 1—1.25 Din, hrena 5, kisle zelja 2.50—3.50, repe kisle 2 Din.

Tržišče moke in žita. (Zagreb.) Trgovina s pšenico je popolnoma mirna. Mlini večinoma počivajo in trgovina z moko tudi ni posebna. Povpraševanje je slabo. Izvoz je malenkosten. Začetkom tedna so izvozniki pokupili malenkostne množine, ki so šle na trg, sedaj pa so tudi leti že odnehali, tako da o kakem prometu s pšenico sploh ne more biti govora. Cene so ostale nespremenjene. Pšenica notira v Bački 3.45 Din, v Banatu 3.40 Din. Srbska pšenica pa za naše kraje ne pride v poštev. V Slavoniji in Hrvatski je cena 3.35—3.40 Din. Trgovina z ječmenom je izredno dobra ter je povpraševanje po dobrem blagu jako veliko. Vsled tega so tudi cene rapidno poskočile. Na trg pride zelo malo blaga. Cena je 3.15 Din, vsled česar pa se drže kupci precej rezervirano. Tudi cena ovsu je poskočila in sicer na 2.50 dinarja. Trgovina s koruzo je slaba, ker je domač konzum popustil in tudi iz inozemstva ni povpraševanja. Procenti so v pričakovanju, da bo povpraševanje po koruzi vedno večje, isto zlušili ter jo spravili v skladišča. Ker pa se zlušena koruza ne drži prav dolgo, bodo pač morali skrbeti, da zaloge razprodajo, četudi po nižjih cenah. Cena baški koruzi je danes 2.50 Din. — Trgovina z moko je nespremenjena slaba. Stanje mlinске industrije naravnost desparatno. Mlini pričakujejo v najkrajšem času zboljšanje njih položaja, ker je gotovo, da vlada vsled političnih pogajanj ni prepovedala uvoza laške moke v naše pasivne kraje. Sedaj, ko je ta zadeva rešena, se bodo tudi v tem pogledu storili gotovo drugi koraki. — Moka št. 0 notira v Zagrebu 6—6.10 Din. Cene krmil so nespremenjene. Moka za krmo notira 2.10 Din, loco Zagreb.

Kolonijalni trg. (Zagreb.) Povpraševanje je bilo v preteklem tednu najživahnejše v tem letu. Zaloge v provinci so pošle. Cene krmil so trdne. Cenejši sklepi so razprodani, vsled česar so se morale cene zvišati. Konec pretečenega tedna so poskočile cene na 21.50 Din, najbrže pa bo porast istih še napredoval. Na kavinem trgu vlada izredna čvrstoča. Kupci so se morali prepričati, da Brazilija pač noče popustiti, temveč cene skoro vsaki dan zvišuje. Olje je v ceni napredovalo za 2½%. Trgi riža so vsepovsod trdni, razen naših domačih, kjer je še precej zaloge.

Vinski trg. (Zagreb.) Pogajanja Italije s Češkoslovaško so končana, pogodba sklenjena in podpisana. S to pogodbo je dobila Italija iste ugodnosti za uvoz vina v Češkoslovaško kakor Francija, namreč 50% znižanje carine, kar znaša 4.50 Kč pri litru. To ugodnost si je pridobila tudi Portugalska. Ena država za drugo se skuša udomačiti na čehoslovaških vinskih tržiščih, medtem ko mi izgubljamo počasi še tisto kar smo imeli. Naša vlada ne posveča vinski industriji nikake pozornosti in kapital v velikih vinskih zalogah leži brezploden. Na mednarodnem vinskem trgu vlada mir-

na tendenca. Ogrski trg je dosegel z uvozno konvencijo z Avstrijo precejšnjo oživilje. V Italiji je stagnacija od dne do dne večja, ker izvoz še ni urejen, domač konzum pa je preskrbljen. Španska in Portugalska čakata še vedno nakupov iz Francije, ki je imela letos slabo vinsko letino. Prepoved uvoza vina v Združene države se na vinskih tržiščih močno pozna. Promet na domačih tržiščih se omejuje na prodaje lokalnega značaja. V pretečenem tednu je bil promet z vini iz Vršaca nekoliko živahnejši. Cene temu vinu so bile trdne in so se menjale med 3—5 Din. Vina iz okolice Negotin-Smederovo so imela v zadnjem času manj prometa. V Dalmaciji vlada stagnacija, cene nespremenjene. V Hrvatski se kupuje po večini za Zagreb. Cene hrvatskih vin se sučejo od 3.50—5 Din. Promet s slovenskimi vini je bil v zadnjem času zelo slab. Boljša namizna vina so imela ceno od 5—7 dinarjev.

Cene južnemu sadju na tržaškem trgu. Cene južnemu sadju naraščajo na

tržaškem trgu dalje. Nemčija kupuje še vedno na debelo in dovoz poslaja premajhen. Letina smokvev in lešnikov ni bila tako povoljna, kakor se je pričakovalo. V enem mesecu je cena smokvam v venci poskočila od 150 do 170 lir na 240 do 260 lir, sultanina od začelka decembra od 320 na 400 in 600. Tudi drugo južno sadje raste v cenah, razen ciprskih rozin. Zaloga italijanskih mandelnov je baje že razprodana do tri četrtine.

Zvišanje cen za kavo. Na Njujorskem terminskem trgu se je cena v zadnjih dneh zvišala za 1 dolar. Izza 1. januarja se je cena za Rio-kavo na tržaškem trgu zvišala od 53 na 62 šilingov, za Santos-kavo pa od 70 na 80 šilingov. Na ceno vplivajo poleg maksimiranja uvoza tudi jako nizke zaloge, ki znašajo za Rio-kavo 240.000 in za Santos-kavo 760.000 vreč. Izgledi za ugodno letino Santos-kave v l. 1924 so jako majhni. Prihodnja letina se ceni k večjemu na 7 do 7½ milijonov vreč. Tudi za Rio-kavo se ne pričakuje posebno ugodne letine.

Z milom Zlatorog

postrežete Vaše odjemalce pošteno, ker se uporabljajo za izdelavo samo izbrane surovine.

Zato pazite na Vaše zaloge in naročite pravočasno. :: ::

ZLATOROG

Dobava, prodaja.

Dobava platna, blaga »American, sukanca in gumbov. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 25. februarja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 30.000 m belega platna za obleke, 3.500 m blaga »American« za podlogo, 2.000 ducatov malih gumbov iz medi s sidrom, 8.000 ducatov malih gumbov iz aluminija in večje količine belega sukanca št. 40.

Dobava cigaretnega papirja. Pri Upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 25. februarja t. l. ofertalna licitacija glede dobave 105.000 komadov bobin cigaretnega papirja.

Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 12. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne direktna pogodba za dobavo mesa za garnizijo Ljubljana.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Posušene

jurčke

(jedilne gobe) kupim po dnevni ceni vsako množino. Ponudbe z vzorci in navedbo množine na trdno S. ADLER, G. m. b. H., Eisenstein. Č. S. R.

DRŽAVNA BORZA DELA. — Pri vseh »Državnih borzah dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptujju je iskalo v preteklem tednu od 27. januarja do 1. februarja 1924 dela 139 moških in 77 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 95 moških in 51 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 48. Promet od 1. januarja do 1. februarja 1924 izkazuje 2579 strank in sicer 1033 delodajalcev in 1546 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 529. — **Dela iščejo:** Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 12 rudarjev, 4 vrtnarji, 9 stavbenih ključavničarjev, 5 ključavničarjev, 4 kleparji, 1 železostrovar, 1 železolivar, 1 pasar, 1 zlatar, 13 strojnih ključavničarjev, 5 mehanikov, 2 elektromonterja, 1 urar, 18 mizarjev, 2 ko-

larja, 2 sodarja, 1 žagar, 5 tapetnikov, 9 krojačev, 7 čevljarjev, 1 čevljarški prirezovalc, 1 mlinar, 15 pekov, 5 mesarjev, 1 natakar, 1 stavbeni delovodja, 13 zidarjev, 5 pisarjev, 5 tesarjev, 1 vodovodni inštalater, 5 strojnikov, kurjačev, 20 tovarniških delavcev, 4 trgovski sodruidniki, 2 oskrbnika, 1 delovodja špirotoznih izdelkov, 1 uradnik lesne stroke, 1 strojni tehnik, 15 pisarniških moči, 1 slug, čuvajev, 12 vajencev, 1 vzgojiteljica, 4 kontoristkinje, 3 trgovske sotrudnice, 1 restavracijska blagajničarka, 1 hotelska sobarica, 4 natakarice, 1 šteparica, 2 modistinji, 2 šivilji, 10 delavk, 1 hišnica itd. — **Pri Državni borzi dela v Mariboru:** 2 gospodinjji za na deželo, 37 hlapcev, dekel, 22 viničarjev, 4 ekonom, 6 rudarjev, 3 vrtnarji, 1 steklar, 1 nožar, 10 podkovskih in orodnih kovačev, 1 kollar, 14 stavbenih in strojnih ključavničarjev, 1 železolivar, 4 železostrovarji, 2 kleparja, 4 mehaniki, 9 mizarjev, 6 kolarjev, 4 sodarji, 6 žagarjev, 5 sedlarjev, 1 tapetnik, 27 krojačev, 3 šivilji, 18 čevljarjev, 8 peric, 2 modistinji, 2 mlinarja, 16 pekov, 6 mesarjev, 14 natakarjev, 4 natakarice, 7 služkinj, kuharic, 1 laborant, 10 zidarjev, 5 slikarjev, 9 tesarjev, 5 strojnikov, 138 tovarniških in pomožnih delavcev, delavk, 7 slug, 4 knjigovodje, 15 trgovskih pomočnikov, pomočnic, 1 strojevodja, 18 pisarniških moči, 12 vzgojiteljic itd. — **Pri Državni borzi dela v Ptujju:** 1 ekonom, 4 gospodarski pristavi, 16 poljedelskih delavcev, viničarjev, hlapcev, 1 rudarski paznik, 1 kamnosek, 1 vrtnar, 3 kovači, 6 ključavničarjev, 1 elektromonter, 1 zobotehnik, 2 mizarja, 2 kolarja, 1 sodar, 1 usnar, 4 sedlarji, 2 krojača, 3 čevljarji, 1 klobučar, 1 pek, 7 mlinarjev, 2 zidarja, 1 slikar, 3 strojniki, 2 kurjača, 1 sluga, 1 nočni čuvaj, 2 trgovska pomočnika, 1 skladiščar, 6 dninarjev, 1 hišni hlapec, 1 pisarniška moč, 1 kmečka dekla, 2 prodajalki, 1 sobarica, 10 služkinj, 25 vajencev, vajenk. — **V delo se sprejmejo:** Pri Državni borzi dela v Ljubljani: 1 viničar, 4 minirji, 1 železostrovar, 1 kovotiskar, 3 pleatarji, 3 lesni strojarji, 1 modelni mizar, 1 tapetnik, 1 krojač, 1 sodavičar, 1 slikar, 5 Baqgermojstrov, 6 strojevodij, 29 vajencev, 6 služkinj, 2 kmečki dekli, 1 postrežnica itd. — **Pri Državni borzi dela v Mariboru:** 68 hlapcev, dekel, 12 viničarjev, 1 švicar, 3 vrtnarji, 1 obratovodja kovaške obrti, 1 nožar, 14 orodnih kovačev, 2 podkovska kovača, 1 železolivar, 15 kleparjev, 2 ključavničarja, 1 elektromonter, 2 usnarja, 8 mizarjev, 1 sodar, 1 cirkularist, 3 žagarji, 3 gateristi, 3 pleatarji, 1 kalc, 2 čevljarja, 1 mlinar, 2 inštalaterja, 32 vajencev, 1 gospodinja k orožnikom, 1 dojilja, 30 šivilji za perilo, 1 šteparica vrhnjih delov čevljev, 1 blagajničarka za gostilno, 1 plačilna natakarica, 3 sobarice, 1 vzgojiteljica, 2 varuški, 21 kuharic, 28 služkinj, 2 postrežnici. — **Pri Državni borzi dela v Ptujju:** 24 poljedelskih delavcev, viničarjev, hlapcev, 1 vrtnar, 1 ključavničar, 1 kollar, 1 strojar, 30 pleatarjev, 1 hišni hlapec, 8 kmečkih dekel, 3 kuharice, 1 sobarica, 4 služkinje itd.

Naročajte in razširjajte „Trgovski list“! Oglasite v „Trgovskem listu“!

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Tečna in solidna posrežba!
Zahtevajte cenik!

Traže se interesi za licence sledečih jugoslovanskih patentov:

- Br. 571 od 15. marta 1909 na:
»Postupak i uredjenje za vučenje i taljenje stakla.«
- Br. 457 od 1. avgusta 1909 na:
»Uredjenje za proizvodnju šupljih staklenih tjelesa sa izdizanjem iz rastaljenj mase pod istovremenim upuhanjem vazduha.«
- Br. 463 od 15. oktobra 1909 na:
»Peč za grijanje posuda za vučenje stakla.«
- Br. 544 od 1. februara 1910 na:
»Spravu za izdizanje sa zaštitnim zaslonom za spojno mjesto hvatača sa staklenim cilindrom.«
- Br. 464 od 1. decembra 1911 na:
»Peč za rastaljenje ostataka stakla od nagibljivih lonaca za staklo.«
- Br. 458 od 15. juna 1912 na:
»Napravu za vučenje staklenih cilindera iz rastopljenj mase.«
- Br. 507 od 15. aprila 1913 na:
»Uredjenje za pravljenje šupljih staklenih tijela, naročito staklenih valjaka pomoću izdizanja iz rastaljene mase.«
- Br. 455 od 29. avgusta 1916 na:
»Postupak i uredjenje za oduzimanje staklene mase iz peči za taljenje stakla.«
- Br. 585 od 29. avgusta 1916 na:
»Sabitni prsten za otvore oduzimanja na pečima za taljenje stakla.«
- Br. 460 od 15. septembra 1910 na:
»Postupak za proizvodnju staklenih tijela pomoću izdizanja iz rastopljenj mase.«
- Br. 461 od 1. juna 1911 na:
»Podupirajuće uredjenje za staklene cilindre za vreme kidanja.«
- Br. 462 od 1. jula 1913 na:
»Napravu za odlaganje staklenih cilindera i slično.«
- Br. 409 od 15. avgusta 1913 na:
»Postupak za proizvodnju staklenih tijela pomoću izdizanja iz rastopljenj mase.«
- Br. 459 od 1. decembra 1913 na:
»Uredjenje za otkidanje kapa od staklenih valjaka.«

Cijenjene ponude na:

pat. ing. Milan Šuklje, Ljubljana.
Rutarjeva ulica br. 9.

Semena

use vrste za vrt, travnik in polje

JOSIP URBANIČ

Ljubljana, Miklošičeva cesta 8

Zelenjadna in cvetlična semena v vrečkah tudi v komisijsko prodajo. Zahtevajte cenik!

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,
Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!